

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nr. de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
apoiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Maghiarizarea numelor.

(*) Chiar între ungurii sus puși, maghiarizarea numelor nu este considerată drept un lucru serios, o datorie fără îndeplinirea căreia cineva nu poate fi considerat — patriot cum se cade. Altfel nu ne putem închipui că *Wekerle*, actualul prim-ministru, a rămas tot cu numele ce i-au lăsat părinții săi șvabi, precum nu și-a maghiarizat numele nici ministrul de justiție *Günther*; a rămas cu numele său german chiar cel mai neîmplânzit leu kossuthist, *Hentaller*!

Am putea întocmi o listă întreagă, cu numele străin ale unor unguri cu înalte pozițiuni în stat.

Reiese din asta că maghiarizarea numelor nu este decât un humbug pentru amestecarea celor de jos...

Nefericiții picheri (boactări) români de pe calea ferată ce străbate Murășul și cele Trei-Crișuri, pentru a nu fi dați afară din slujbă, au trebuit să-și maghiarizeze toți numele... Din Berbecariu s'a făcut Barna, din Faur — Vadász (logică și asta!), din Gavrilă s'a făcut Gömöri, — și așa mai departe. Ride satul de ei și-i și compătimentește, văzându-i silii să mănânce pâne nu numai greu câștigată, dar udată cu lacrimile desnădejdi și ale rușinei.

Maghiarizările acestea de nume în massă se publică apoi în ziare drept rezultat al progresului îmbucurător ce-l face maghiarizarea, drept dovezi că ideea de stat unitar național-maghiar a prins rădăcini până și în cele mai de jos straturi ale poporului

român (gură fac numai »câțiva agitatori!«), iar apostolii acestei maghiarizări, șefii celor maghiarizați, încasează laude, li-se dau banchete, ajung înaintați, fie de altfel chiar imbecili în ce privește îndeplinirea slujbei lor.

Iată cum se comit în țara noastră cele mai rușinoase șarlatanii, imoralitatea cea mai disgustătoare și sălbătăcia cea mai cumplită... Asta-i politica banditului care-ți iese în drum: ori îi dai tot ce ai, ori te toacă în cap!

Adesea câte un nenorocit de aceștia, mai isteț și care a învățat ceva și ungurește, este permutat între unguri, unde și el și copiii săi este pierdut pentru neamul românesc.

Același lucru li-se întâmplă nemților, slovacilor și sârbilor ajunși în câte-o sărăcie de slujbă.

Asta se numește politica modernă a unui stat european cu tendințe imperialiste...

Se înțelege: cu cât am protesta mai tare și am lua la răspundere pe agenții acestei politici șoviniste, cu atât presa maghiară i-ar apăra și ridica în slava cerului. Azi e destul ca naționalitățile să se ridice împotriva vre-unei măsuri, fie cât de neghioabe și de perverse, a atâtor agenți șoviniști, pentruca apucăturile acestea să fie laudate de societatea maghiară și ridicate la dogme de stat.

Resistență nici nu este aici de opus, ci numai preveni putem, făcând propagandă ca nici un român să nu între în slujbe de stat... Noroc, de altfel, că nici statul ori societățile nu primesc în slujbă români, fiind

atâția unguri postulanți, încât îndouit de ar fi budgetul, și tot nu li-s'ar ajunge.

Maghiarizările aceste multe de nume arată în tot cazul, că direcția inaugurată se susține, că din humbugul creat pentru cei mici se face un fel de platformă politică. Nemaghiarilor ajunși în slujbe li-se pretinde nu numai muncă grea dar slab remunerată, ci pe d'asupra li-se mai cere și — sufletul!

Iată imoralitatea pusă drept bază unei politici ce diferiții agenți o practică în numele — *ideii*, ori mai bine: a gogoritei care d'atâta vreme-răscoală patimi și face cu neputința pașnica împreună viețuirea fiilor patriei.

Presa germană despre transacție.
Scrind despre încheierea transacției austro-ungare, »Vossische Zeitung« spune următoarele:

»Având conștiința unei zguduiri economice, la care ar fi fost expuse ambele state, dacă nu eră transacție, s'au înduplecat amândouă să facă înțelegere, nu după dorința inimii, ci după cum dictează capul. Un învins, este, cu toate acestea: **partidul independent zace întins pe teren.** Nu Austria l-a isbit, ci puterea împrejurărilor. **Fie că va mai exista ca partid, fie că s'ar rupe în două, fie că s'ar dărîma, toate acestea sunt indiferente în fața faptului, că singurul partid de opoziție de drept public, care puterea și-a istovit-o în lupta contra comunității cu Austria, comunitatea asta a întârit-o și asigurat-o pe alți 10 ani. Ori cât**

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

O FAMILIE.

De Guy de Maupassant.

Mergeam să-mi revăd prietenul, pe Simion Roderin, pe care nu-l mai zărisem de 15 ani.

Altădată, acesta îmi eră cel mai bun prieten, prietenul gândului meu, acela cu care petreci lungile seri liniștite și plăcute, acela căruia îi încredințezi lucrurile intime ale inimii, pentru care găsești, în convorbire domoală, ideile rari, fine, ingenioase, delicate, născute din simpatia însăși care îndeamnă spiritul și-l întărește.

Mulți ani în rând nu ne despărțirăm unul de altul. Trăiserăm împreună, călătorisem, visasem împreună, iubisem aceleași lucruri cu aceeași ardore, admirasem aceleași cărți, înțelesesem aceleași opere, mișcați de aceleași sentimente, și am răs, destul de des, de aceleași lucruri, asupra cărora ne înțelegeam ușor, printr'o aruncătură de ochi.

Apoi el s'a însurat. A luat numai decât o fetiță din provincie, venită la Paris, să-și caute un soț. Cum a întâlnit această blondină, slabă, cu ochi spălăciți și seci, cu vocea rece și prostescă, pe acest băiat inteligent și fin?

Poate înțelege cineva lucrul acesta? El a așteptat de sigur fericirea, fericirea simplă, dulce și lungă în brațele unei femei bune, iubitoare și credincioase; și le întrevăzuse pe toate acestea, în privirea transportată a acestei ștrengărite cu părul blond.

Nu se gândise că omul harnic, omul de viață

e obosit de toate de îndată ce a intrat în neghioaba realitate, doar cât că nu se proteste chiar până a nu mai înțelege nimic.

Cum aveam să-l găsească? Tot viu, spiritual, zimbitor și entuziast, ori, din contră, adormit de viața provincială? Se poate schimba cineva în 15 ani!

Trenul se opri într'o gară mică. Coborând din vagon, un om gros, foarte gras, cu burta ieșită se îndreaptă spre mine, cu brațe deschise, strigând: »Gheorghe«. Il îmbrățișai, dar nu-l recunoscu. Apoi murmurai cuprins de mirare: »Cristi, tu n'ai slăbit.« El răspunse răsând: »Ce vrei? Traiul bun! mâncare bună! nopțile bune! Să mânc și să dorm: jacă vieța mea.«

Il priviam cu deamănuntul, cătând în această figură largă trăsăturile iubite. Singur ochiul nu se schimbă de loc; dară nu mai întâlneau privirea și mi ziceam:

»Dacă e adevărat că privirea e răstrângerea gândului, gândul acestui cap apoi nu mai e cel de altădată, acela pe care îl cunoașteam așa de bine!

Ochiul lucia totuși, plin de bucurie și prietenie; dară nu mai avea acea limpezime inteligentă care arată, ca și vorba, valoarea unui spirit.

De odată Simion îmi zise:

— Iată cei doi copii ai mei.

O fetiță de 14 ani, aproape femeie, și un băiat de 13 ani, îmbrăcat în uniformă de școlar înaintară cu o mutră timidă și slăgace.

Murmurai: »Ai tăi?«

El răspunse răsând: »Da, da.«

— Câți ai dară?

— Cinci! Încă trei rămași acasă!

El zise aceasta cu un aier mândru, mulțumit, aproape victorios; iar eu mă simțeam cuprins de o milă adâncă, amestecată de un dispreț nelămurit, pentru acest reproductor îngâmfat și naiv.

Mă urcai într'o trăsură pe care o conducea el însuși și iată ne trecând prin mijlocul orașului, trist, somnuros și șters, unde nu mișca nimic pe străzi, decât doară câțiva câni și două trei femei de casă. Din vreme în vreme, vre-un prăvăliaș, în ușa, își scotea căciula; Simion dădea salutul și numea omul, ca să arate, fără îndoială, că cunoștea pe toți locuitorii pe nume. Imi veni gândul că el visează la deputăție, visul tuturor celor rețrași în provincie.

Trecurăm repede prin oraș și trăsura intră într'o grădină, care avea pretenție de parc, apoi se opri înaintea unei case cu turnulețe, care căuta să treacă drept un castel.

— Iacă cocioaba mea, zise Simion, ca să primească un compliment.

Eu zisei:

— E încântătoare.

În ușa apărură o femeie, pregătită pentru vizită, îmbrobodită pentru vizită, cu frase găluite pentru vizită. Nu mai era fetișcana blondă și neroadă pe care o văzusem, la biserică cu 15 înainte, ci o damă borfoasă, cu volan și cărlionți, una dintre femeile acestea fără caracter, fără eleganță, fără spirit, fără nimic din aceia ce face pe o femeie. Asta era o mamă, în sfârșit, o mamă fără altă preocupare sufletească decât copiii săi și cartea sa de bucătărie.

ar mai vorbi deci Kossuth despre susținerea principiilor fundamentale ale partidului independent, sigur este un lucru: șeful partidului 48-ist a încheiat o tranșă 67-istă. Pegazul național, care asedia cerul și voia să se așeze d'asupra necesităților pământestii, este prins înaintea carului statului și trage d'abinele greutatea. Prin asta s'a înmormântat în Ungaria politica pur sentimentală.

Impăcarea lui Tisza și Andrassy. »Tageblatt« din Berlin a publicat un articol care face oarecare senzație în presa maghiară. Articolul e trimis din Budapesta și pledează pentru o împăcare între Tisza și Andrassy, pentru a se întâri astfel baza 67-istă. Se face chiar un fel de imputare partidului constituțional că nu se gândeste la asta, nu caută să îndemne la activitate militantă pe toți aderenții politicii lui Deák. Articolul poate să fie și un fel de spăriețoare pentru — kossuthiști, cari — nu e lucru exclus — în felul acesta vor susține baza dela 67 mai cu devotament, numai să scape astfel de concurența vechilor 67-iști!

Infrățirea slavilor. La conferența de Joi a clubului croaților din Budapesta au participat și deputații sloveni membrii ai parlamentului austriac, și anume: Hribar, primar al Laibachului, dr. Ribars dela Triest, dr. Tresici, din Dalmația și alți câți-va. Ei s'au informat reciproc asupra situației, s'a accentuat interesul mare de rassă ce-i leagă și necesitatea unei solidarități în luptă.

Deputatul dr. Hodja a vizitat și el pe susamintii slavi, convorbind cu ei și informându-i despre lupta naționalităților.

Practica religioasă.

De Ioan Slavici.

I.

(Urmare.)

Peste vre-o jumătate de ceas însă el a venit la masă foarte voios că putuse să deșerteze la timp vagonul.

»Și tot mai îi la ziua de opt ceasuri? — îi zisei eu.

Imi poți bunăvenire și intrai în tindă, unde trei copilași aliniați după înălțime, păreau așezați acolo pentru o revistă, ca niște pompieri în fața unui primar.

Zisei:

— Ah! ah! iată-i ceialtați?

Simion, radios îi numi »Ioan, Sofia și Gontran«.

Ușa salonului era deschisă. Intrai și zării pe un fotoliu ceva care tremura, un om, un bătrân paralizat.

Doamna Rodevin înaintă:

— E moșul meu, domnule. Are 87 de ani.

Apoi strigă în urechea bătrânului tremurând: »E un prietin al lui Simion, tată«. Bătrânul făcu o sforțare ca să-mi dea bună ziua și orăcăi: »Na, na, na« mișcându-și mâna. Ii răspunsei: »Sunteți foarte amabil domnule«, și căzui pe un scaun.

Simion intră, el râdea:

— Ah! ah! ai făcut cunoștință cu bunicu. E nostim bătrânul; e distracția copiilor. E lacom, dragă, gata să se prăpădească la orice masă. Nu-ți poți închipui ce-ar mânca de ar fi lăsat.. Dar vei vedea, vei vedea. Face cu ochiul bucatelor zaharisite cași cum ar fi niște domnișoare. N'ai întâlnit nici-odată ceva mai ciudat, o să vezi numai decât.

Apoi fui condus în odaia mea, să-mi fac toa-

»Fără îndoială că țin, — îmi răspunse el fără să-și dea seamă, de ce îi pun întrebarea. Omul, care muncește numai opt ceasuri, lucrează cu toată inima și cu voie bună, are spor și nu iese din mâna lui decât marfă solidă. Cu noi nu poate să susțină concurența cei ce lucrează zece ori douăsprezece ceasuri. Apoi, — adaugă el apăsător, — lucrând zece ceasuri, ași întrebuiți pentru aceeași muncă mai puțini oameni: ce fac ceialtați, cari acum găesc și ei de lucru?..

La argumentul acesta nu mă gândisem, și abia mai târziu mi-am dat seamă despre puterea lui.

»Toate bune, — i-am răspuns deci, — dar bagajul dtale a rămas în mijlocul drumului«.

»Ei și!? întimpină el. Timpul e frumos și n'am nevoie să mai plătesc și chiria unei mușamalei, ca să-l acoper«.

»Dar dacă dispar până mâne dimineață câteva bucăți din el?« — întimpinai eu.

El se uită nedumirit la mine.

»Cum să dispară!? — grăi dânsul. — Nu cumva crezi că o să le fure cineva? — A, de asta nu se poate! — Aș înțelege să-mi spargă cineva lada de fier, să-mi fure cineva ceasornicul din buzunar ori dentura din gură, dar un lucru lăsat în mijlocul drumului nu se poate fură. Ai înțeles, de, nu se poate. Asta ar fi o stricăciune de multe milioane, milioanele, pe cari ar trebui să le cheltuim noi toți, ca să ne punem împrejmuri și încuietori și să ne ținem câni de pază ca în timpurile de barbarie. — Nu, domnule, noi n'avem împrejmuri pentru oameni ci pentru animale și țara aceasta e plină toată de lucruri lăstate în mijlocul drumului«.

Știam, că așa este, dar acum înțelegeam și de ce anume e așa.

»Atunci, — îi zisei, — în adevăr nu mai înțeleg care e rostul administrațiunii la d'voastră«.

»Care e rostul administrațiunii? — grăi dânsul taindu-și bucata de carne. — E curios lucru! — Întrebi: care e? — la să-mi spui, — urmă el după o pauză, — România dtale e ori nu țară mănoasă?«

»Foarte mănoasă«, — îi răspunsei.

»Ca Elveția?«

»Mult mai mănoasă«.

»Și brațele muncitoare sunt acolo mai scumpe decât aici?«

»Neasemănat mai ieftine«.

»Bun, — zise el. — Dta plătești aci patru lei pe zi: cât ar trebui să plătești acolo, ca să ai locuință și întreținere la fel?«

L-am înțeles pe mișelul de elvețian.

»Dac'ar fi cu puțință, — i am răspuns zimbând, cam vre-o zece — patrușprezece lei«.

leta, căci s'apropia vremea prânzului. Auzii pe scară un trapăt mare și mă întorsei: Toți copii, mă urmau, în alai, înapoia tatălui lor, desigur ca să-mi facă cinste.

Camera mea dădea spre șes, un șes fără sfârșit, gol de tot, un ocean de iarbă, grâu și ovăș, fără vr'un arbore, ori vr'o coastă, icoană mișcătoare și tristă a vieții pe cari trebuia s'o petreacă cineva în casa aceasta.

Sună un clopot. Era pentru masă. Coborâi.

Di Rodevin îmi luă brațul cu un aer sărbătoresc și intrarăm în sala de mâncare. Un servitor împingea fotoliul bătrânului care, abia așezat înaintea farfuriei sale, preumbla asupra desertului o privire lacomă și curioasă întorcând cu greutate, dela o farfurie la alta, capul său clătănător.

Atunci Simion își frecă mâinile: »Ai să petreci«, îmi zise. Și toți copiii, înțelegând că voiu avea să văd priveliștea moșului lacom, începură să râdă deodată, pe când mama lor surădea numai, ridicând din umeri.

Rodevin începui a sbiera spre bătrân, așezând palmele la gură, ca sunetul să fie mai puternic: — Astă-seară avem orez cu zahăr.

Fața sbârciată a bătrânului se luminează deodată și tremura mai tare de sus în jos, ca să arete c'a înțeles și că e mulțumit.

Și se începui prânzul.

»Atunci — grăi dânsul tot zimbând — nu mai întrebă, ci zi »merci!« — de o mie de ori »merci«.

Intr'adevăr nu numai multă, ci totodată și foarte înțeleaptă purtare de grijă se cere, ca să scurtezi și să netezești drumurile, să înlăturezi abuzurile și conflictele și să le faci oamenilor vieța atât de ușoară și de plăcută ca în Elveția. Zadarnică ar fi însă și purtarea de grijă și înțelepciunea, dacă n'ar fi la mijloc și bunăvoință, cu care acolo se fac toate, și trebuia să fiu cuprins și eu de simțământul, pe care împăratul Wilhelm II l-a exprimat cu atâtă claritate în discursul său rostit la Münst. Vieța tignită și binecuvântată e cu puțință numai între oameni, cari se iubesc între dâșii și laudă și mărire li-se cuvine numai celor ce ne îndrumază spre iubire.

»Măsura dreaptă a religiosității, îmi zisesse părintele Chancenotte — sunt numai contingentele de oameni, cari se spovedesc și se cuminecă«.

Il înțelegeam acum pe deplin.

Oamenii toți sunt porniți spre rele și stând așa singur, adeseori eram cuprins de simțământul, că sunt amăgit și văd numai cecece e bine din cele ce se petrec împrejurul meu. Mulți dintre cei ce vor fi cetind scrisa mea sunt cuprinși și ei de simțământul, că exagerez și am căutat dinadins numai cecece e ademenitor în vieța oamenilor noștri din Elveția. Adevărul e, că spun numai cecece e comun și se petrece pretutindeni și totdeauna, iar micile miserii, pe cari le știm din propria noastră vieța ca lucru comun, le trec cu vederea, fiindcă acolo se pierd. Am văzut la Fribourg medici celebri și profesori universitari, laici și oameni tineri, cari luau sfânta cuminecătură alături cu salahorii și cu precupețele. Oameni păcătoși sunt și dâșii, căci n'ar fi cuprinși de căință și n'ar avea ce să ispășească dacă n'ar fi păcătuit; ei însă nu stăruie în păcătuire și luptă contra păcătuirii fiecare în cercul său de activitate. Noi păcătuim fără ca să ne căim, fără ca să simțim trebuința ispășirii, ba săvârșim fapta rea pretinzând a ne fi împlinit datoria ori a ne fi folosit de dreptul nostru firesc și propagăm demoralizarea fiecare în cercul lui de activitate. Foarte cu anevoie ne ridicăm dar la recunoașterea adevărului, că nu prin învătătură, nici prin întocmirile economice, nici prin organizațiunea politică, ci prin religiozitate a ajuns Elveția la starea, în care se află și că numai prin religiozitate poate să ajungă și ori și care alt popor la asemenea stare.

Formula dreptei viețuirii este: Păcătuiește, căci din păcat te ai zemislit și spre păcate ți-e pornită firea, dar păcătuiește căindu-te și ispășin-

»Privește«, murmură Simion. Bunicului nu-i plăcea supă și nu vrea să mănânce. Era silit, pentru sănătatea sa; și servitorul îi băga cu deasila, lingura plină în gură, în vreme ce el suflă cu încăpăținare, ca să nu înghită supă, aruncată astfel, în stropi de apă, pe masă și pe vecini.

Copilașii se strâmbau de plăcere, în vreme ce tatăl, foarte mulțumit, repeta: »Nu-i caraghios bătrânul?«

Și în tot timpul mesei nu a fost vorba decât de el. Mistuia din privire felurile de bucate așezate pe masă, și voia să le prindă cu mânia, în mișcări nebunești, și să le tragă la sineși. Erau așezate la depărtarea în care nu le putea lua, ca să se vadă sforțările sale zadarnice, avântul său tremurător spre ele, chemarea desnădăjduită a întregii sale ființe, a ochiului, a gurei, a nasului care le miroseă. Și îi curgeau balele de mânie pe servet în bombăniri nearticolate. Și întreaga familie petrecea pe socoteala acestui chin odios și caraghios.

Apoi i-se servi pe șervetul său o bucăciță, pe care o înghiți cu o lăcomie de nedescris, ca să capete mai repede altceva.

Când sosi orezul cu zahăr, el fu cuprins ca de un spasm. Gemea de jind.

Gontran îi strigă: »Ai mâncat prea mult, din asta nu mănâci«. Și se prefăcură că nu-i dă.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacia. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

du-ți prin bună făptuire și prin umilință păcatul. Mai putem noi românii să fim ridicați de biserică noastră din starea în care am căzut, la înălțimea acestei formule?

Asta e pentru noi cea mai mare din toate întrebările.

Dacă putem, toate celelalte vin ele de ele, iar dacă nu mai putem, zadarnice. ne sunt toate întocmirile culturale, economice și politice, căci vom rămânea tot oameni cari se mănâncă între dânșii ca și câinii flămânzi. (Va urma).

Transacția.

Kossuth înmoale și convinge. — Ce scrie presa kossuthistă. — Contra cvotei. — Disidențe.

Transacția, e sigur: se va vota așa cum este alcătuit proiectul guvernului. Mult dacă vor face greutăți 10—15 deputați kossuthiști. Nici aceștia nu sunt însă dintre fruntași, ci coada.

Lei ca Ugron, tac. Nu degeaba tinărul său fiu a ajuns fișpan peste două comitate.

Totuș Kossuth a simțit alaltăieri seara trebuința să țină la clubul 48-ist o vorbire (citită de pe hârtie) în care a căutat să înmoale pe cei nemulțumiți și să convingă pe toți că transacția e bine combinată, că programul kossuthist e numai în principiu contra cvotei, câtă vreme însă este cvotă și legătură cu Austria, nu este o abandonare a programului votând cu câteva milioane mai mult... Mai ales că în schimb ungerii vor fi recompensați pe alte tere-nuri...

Și 48-iștii cei mai mulți au aplaudat... »Că altfel, — a zis Kossuth — dacă nu votăm, vor veni alții, cari poate că vor încheia o transacție și mai rea... Acesta-i argumentul de căpetenie, »őreg ágyu«, cum zic ungerii... Frica de a pleca dela putere, când abia s'au încălzit în fotoliu și unii așteaptă numai de aici încolo câte un os de ros, — iată ce-i face pe kossuthiști să voteze cu ochii închiși.

Adevărat, Holló Lajos, designat să fie

guvernator al băncii naționale maghiare, a luat și el cuvântul după Kossuth, întrebând că ce-i cu mult visata bancă și că ar trebui luat cel puțin pentru viitor — dacă nu se poate acum — garanții.

Dar l-au înfundat, strigându-i-se că nu e actuală chestia, Apponyi l-a împăcat lăudându-i vorbirea... Rezultatul este însă: Nu se poate acum, ci actual e numai să grăbim cu votarea transacției!...

Hentaller, Nagy, Barta Odön, se zice că vor ieși din club. Ba poate se vor mai găsi câțiva, cari au promis alegătorilor că nu vor vota cvota. Mult dacă se vor afla 10—15 de aceștia. Intre ei se spune că va fi și deputatul Aradului, dr. Müller Károly...

Disidența asta nu are însă nici o însemnătate. Lucrurile vor merge strună și după ce majoritatea va fi votat transacția, dizidenții vor intra iar la matcă, încetând cauza care-i face să iasă din club.

Presa kossuthistă nu poate să ascundă greutățile situației, ori mai bine: *neînsemnătatea garanțiilor constituționale.*

Chiar »Budapesti Hirlap« (dela 18 c.) mărturisește în articol de fond următoarele:

»Proiectele depuse nu știrbesc drepturile regelui, nici nu se pot numi garanții constituționale de natură să facă odată și pentru totdeauna cu neputință domnia absolutistă pe față...«

Va să zică cecece mai ales au voit kossuthiștii: să nu mai poată fi cu puțință un guvern extraparlamentar, nu se realizează... »Astfel de garanții constituționale nici nu se pot înființa!« — scrie același ziar.

Ei, atunci, care e câștigul?

Proiectele toate vor fi de altfel aduse încurând în discuția comisiilor parlamentului.

Atunci începu să plângă. Plângea tremurând mai tare, în vreme ce toți copiii râdeau.

I-se aduse în sfârșit partea, o parte foarte mică; și făcu, mâncând întâia bucatură, un sgomot comic din gât, ahornic, și o mișcare din gât, la fel cu aceia pe care o face rața care înghite o bucată prea mare.

Apoi, când sfârși, începu a sălta ca să mai capete.

Cuprins de milă înaintea acestui *Tantal* înduioșător și ridicul, mă rugai penru el: »Hai, mai dați-i nișel orez!«

Simion răspunse: »O! nu, dragă, dacă ar mânca prea mult la vârsta lui, i-ar putea face rău.«

Tăcui, gândind la vorba asta. O morală, o logică, o înțelepciune! La vârsta sa! Așa dar eră lipsit de singura plăcere, pe care o mai putea gusta, de grija sănătății sale. Sănătatea sa! ce ar face cu dânsa, această rămășiță inertă și tremurândă? I-se cruntau zilele, cum se zicea? Zilele sale? Câte zile?, zece, douăzeci, cincizeci ori o sută? Penturce? Pentru el? sau ca să se păstreze pentru familie vreme mai îndelungată priveliștea lăcomiei sale neputincioase?

El nu mai avea nimic de isprăvit în lumea asta, nimic mai mult. Ii mai rămânea o singură dorință, o singură bucurie; de ce să nu i-se dea

în întregime plăcerea aceasta din urmă, până ar muri.

Apoi, după o lungă partidă de cărți, mă urcai în camera mea, să mă culc: eram trist, trist, trist!

Și mă așezai la fereastră. Nu se auzia nimica afară, decât un foarte ușor, foarte dulce și foarte frumos ciripit de păsări într'un arbore, undeva. Paserea aceasta trebuia să cânte astfel în noapte, cu voce stinsă, pentru a-și alintă soața adormită pe ouă.

Și eu gândeam la cei cinci copii ai bietului meu prieten, care trebuia să s'orăe acum lângă soția sa necioplită. Traducere de: S. V.

Intre pahare.

Ce nu beai părinte sfinte, veselia ce ți-o curmă Dintrodată? Par'că stai la judecata cea din urmă... Bea, că-i mult până veni-va cu putere și mărire Fiul omului pe nervii, să trăiască moarta fire; Până când la glas de trimbiți vor începe să s'adune

Babilonicele limbe, neamul ginților străbune Să-și dea seamă despre fapte ca păstorii de-alor turmă!

Bea părinte, bea și cântă, că e cana cea din urmă!

Boala M. Sale împăratului.

Știri îngrijitoare despre starea M. Sale împăratului.

Viena, 18 Oct. În Schönbrunn deja des de dimineață a fost mare mișcare. În urma știrilor înspăimântătoare de ieri au venit mulți ca să se intereseze despre starea M. Sale. Profesorul Neusser și d-rul de curte Kerzl la orele șase l-au vizitat pe împăratul și au constatat, că starea M. Sale nu e așa de favorabilă după cum se așteptau, M. Sa s'a culcat la orele 8 și jumăt., dar noaptea i-a fost neliniștită și din cauza atacurilor violente de tuse deja la orele 4 și-a părăsit patul și a trecut în odaia de lucru.

Noaptea nedurmită l-a istovit de tot pe M. Sa și s'a așezat abătut și indispus la birou. După buletinul medical catarul a progresat, dar febra care s'a arătat aseară în decursul nopții a scăzut, cece e un simptom liniștitor. Tusea e ascuțită și seacă. Despre starea forțelor buletinul medical spune că după puținul somn e corăspunzătoare.

Înainte de prânz la orele 10 ministrul de externe baronul Aehrenthal a mers la Schönbrunn și s'a informat la adjutantul șef despre starea M. Sale.

Știrile precaute și nebulose ale ziarelor din Viena se pot atribui la aceea, că ziarele mai mari le cetește și M. Sa și natural că nu voiesc să ajungă la cunoștința știrilor nefavorabile M. Sale.

18 Oct. O telegramă din Schönbrunn vestește: De ieri s'a întâmplat o schimbare în starea împăratului. Boala s'a întors spre rău. Atacurile de tuse și febra s'au mărit. Azi a avut o noapte foarte neliniștită așa că a fost foarte istovit atât sufletește cât și fizicește.

În Viena s'au răspândit azi înainte de prânz știri înspăimântătoare despre starea M. Sale, aceste știri au ajuns și la Budapesta unde au avut un efect deprimător.

O telegramă după prânz zice: La orele 1 și $\frac{3}{4}$ dr. Kerzl, consilier de curte și me-

Ori nu-ți place cum lăutarul cântă hora din vioară?!

Nu va fi cântând ca David, sfântul de odinioară Dară nouă, vezi ne place... n'o să cânte doar irmoase,

Că ne-ar ride crișma n'treagă, cărcimărița cea frumoasă.

Ce? Te superi? Doar nu vrei, ca să stăm cum stăm în strană...

Tremuri când păharu-ți umpli... nu-i potir, nu vezi că-i cană!?

Pun rămaș, nevasta — avea-voi! — credincioasă nu-mi rămâie

De tu fumul de țigară nu-l privești fum de tămâie.

Par'că acum e postul mare, când vorbești nu zici nimic,

Vezi eu beau de azi dimineață și încă tot mă țin voinic...

Bine! Ți spun de ce anume și azi mai beau, ți spun să știi:

Ieri ne-am împăcat cu mândra, fie de acum ce o fi,

Bine începem săptămâna, nici nu ști că azi e Luni?!

Bea! De-a fi ca ieri ș'atuncia, tu părinte ne cunună! —

Nicolae Brătianu.

Gel dintăi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de clădir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, lahrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpartak.

dicul M. Sale s'a dus la împăratul. S'a lansat vestea că s'a ivit din nou febră. Înainte de prânz starea M. Sale s'a mai îmbunătățit.

Azi noapte târziu o telegramă din Viena vestește: După buletinul de aseară starea M. Sale merge iară spre mai bine. Febra a scăzut, apetitul e mai bun. Tusea nu e așa de uscată și chinuitoare. Contesa Stefania azi după prânz a făcut o vizită M. Sale, unde a petrecut o jumătate de oră.

Un dignitar, care stă foarte aproape de M. Sa a declarat, către un redactor dela Wiener Abendblatt despre boala M. Sale, următoarele:

»D-ta cunosti buletinul oficios de azi dimineață în care se spune că starea M. Sale nu e așa de favorabilă ca în zilele precedente. Catarul M. Sale azi s'a înrăutățit și somnul i-a fost în decursul nopții de mai multe ori întrerupt de tuse, așa dară a avut o noapte neliniștită. Cu toate acestea e un semn favorabil, că M. Sa așa azi noapte ca și azi înainte de prânz n'a avut febră«.

Ziaristul la acestea a întrebă pe dignitarul de curte, dacă din întorsătura stărei M. Sale se pot face deducțiuni asupra decurgerei boalei M. Sale.

»E în natura boalei răspunse dignitarul de curte — ca medicii după o întorsătură, cum e cea de acum, trebuie să aștepte cum se desvoaltă mai departe.

Atunci apoi, dar la nici un caz nu înainte de sfârșitul săptămânii vom avea impresii mai pozitive. Să avem încredere în forța de rezistență a M. Sale, care probabil va învinge boala«.

Din România.

Academia Română. Vineri în 18 Octomvrie c. la orele 2 p. m., Academia Română a ținut ședință publică în care dl »A. D. Xenopol« a făcut o comunicare despre: »Cauzele dușmăniei dintre Ștefen-cel-Mare și Vlad Tepeș«.

Congresul funcționarilor comerciali. Societatea generală a funcționarilor comerciali din România a lansat ieri în toată țara un manifest,

în vederea celui de al doilea congres pe care îl va ține la 26 Octomvrie c., în Focșani.

Prin acest manifest se arată că la întrunirea intimă ce s'a ținut la București și la care au luat parte delegații a 16 secțiuni din țară, s'a hotărât a se da mandat dlui I. S. Rădulescu, președintele secțiunii din Focșani, care să organizeze congresul.

Ordinea de zi a acestui congres fixată în principiu, mai dinainte, conține următoarele 3 puncte: Răpaușul duminical, ziua întreagă.

Reorganizarea școlilor de adulți pentru secțiunile cari le au deja și înființarea unor asemenea școli pentru acele care nu le au.

Înființarea unei secțiuni economice, pe lângă fiecare secțiune din țară.

D'ale Macedonenilor. Se telegrafiază din Constantinopol Agenției române că legatiunea română a făcut reprezentațiuni pe lângă Poartă contra exilării notabilului român Hagigogu, membru în consiliul de administrație al districtului Karafia.

Un act democratic. Sub acest titlu, citim în »Depeșa Prăhovei« din Ploești:

»În prima zi a actualei sale sesiuni ordinare, consiliul comunal-liberal a făcut, în urma îndemnurilor destoinicului nostru primar Radu R. Stanian, un act cu desăvârșire liberal și democratic:

Consiliul comunal a arendat proprietatea sa Albești-Paleologu obștei sătești din acel sat.

Consiliul comunal-liberal din Ploești a tradus în fapt ideile și programul partidului liberal în chestia agrară, și a arătat că și în această chestie făgăduelile partidului nu au fost simple vorbe de ocazie, ci au pornit din buna credință și din dorința de a ridica moralmente și materialmente nefericita clasă țărănească«.

Proprietar păcătos. Ni-se comunică un fapt extra-ordinar, scrie »Liberalul« din Iași.

Într-o comună din județul Vaslui s'a spânzurat feciorul unui țaran, care era atins de nebunie.

Nefericitul părinte a dat 30 lei proprietarului acelei moșii, pentru a-i îngădui să-și înmormânteze băiatul după toate regulile creștinești.

Faptul nu are nevoie de comentarii.

Date statistice. Dintr'un memoriu publicat de dl inginer Stroescu dela primăria Capitalei, reese că în București desimea de locuitori pe hectar e de 87, pe când la Berlin desimea pe aceeași întindere de pământ e de 200.

Cronică muzicală.

Vieța noastră românească se manifestă foarte rar și greoi în prestațiunile sale; și aceasta, în cele mai multe cazuri, pentru satisfacerea unor necesități practice și nu ca rezultate ale unui avânt de inspirațiune.

Dar orice muncă, merită a fi de folos în condițiile noastre de vleață, e bine venită; căci ni sunt prea puțin satisfăcute exigențele și nevoile de orice natură, pe toate terenele, dar mai ales pe terenul artistic și în special, pe cel muzical.

Pentru ușurarea învățământului muzical în școlile pedagogice și teologice — numai profesorii cunosc mizeria lipsei și piedecile puse utilizării manualelor! — dl T. Lugojanu, profesor de muzică și cântare bisericească la institutul central ped. teol. diecesan din Arad, a publicat, în anul 1905 »Strana«,*) cuprinzând cântările bisericești aranjate pe note și anume: irmoase, pricesne, sfetiene, stihiri, glasuri ș. a.

Cartea redă cântările bisericești, după cântarea uzuală din părțile noastre aradane**) și banatice,

*) Prețul unui exemplar, 10 cor.

**) Cântările bisericești din părțile ungurene banatice ni-s'au transmis sub erarhia sârbească, după modelul sârbesc; cele din părțile ardelenice s'au adus

aducându-se »în consonanță accentul muzical cu cel ritmic«, »corăspunzător prozodiei limbei românești«.

Aceasta lucrare, lucrare de salvare a cântării bisericești de fluctuațiunile caprițioase ale psalților meșteri în prelungiri tremurătoare și nesfârșite, făcând de un om chemat, pregătit și cunoscător al melodiilor în vigoare și în a muzicii și-a întregit-o dl T. Lugojanu prin »Cântări bisericești pentru slujbe ocazionale, din Molitvelnic (Evhologiu) ș. a. aranjate pe note, Arad 1907, Tipografia diecesană«.

Amândouă cărțile sunt de folos nu numai pentru elevi, ci pentru toate stratele.

Scopul și importanța publicațiunilor dlui T. Lugojan se învederează și din prefața publicațiunii din urmă, în care se spune: »Executarea corectă a melodiilor bisericești îi va fi cu puțință numai aceluia cântăreț, care stăpânește textul și melodia pe deplin«, căci altfel »fiecare cântăreț va aplică în deosebite feluri melodia, fiindcă combinarea ritmică a textului cu melodia e ceva individual, depinde dela cuprinderea și cultura muzicală a cântărețului«... Este dar evident, că e

prin Brașov, din țara Românească, — de unde caracterul lor grecesc.

Totuși, mortalitatea în București e de 23.40 la mie de locuitori, pe când la Berlin e mai mică și anume 15.34 la mie.

Din aceste cifre se poate conchide că o desime mai mare de locuitori nu implică o rea stare igienică a orașului și că, în ce privește salubritatea publică, rolul principal îl îndeplinesc lucrările de asanare, apoi o bună organizație a serviciului salubrității, lucrările de plantații, crearea parcurilor, etc.

Chiar în București după statisticele publicate de serviciul sanitar, culoarea de roșu, cea mai deasă în populație, dă cele mai puține cazuri de boli infecțioase.

Din străinătate.

Dela conferința păcii. În ședința plenară a conferinței pentru pace, dl Nelidow a remis mulțumirile țarului pentru recenta manifestațiune a conferinței. Țarul poartă un viu interes lucrărilor conferinței și este întotdeauna gata să-i dea concursul său.

Conferința a primit o rezoluțiune propusă de către dl Fery privitoare la crearea unei curți de justiție arbitrară. Șase state, printre cari și România, s'au abținut dela vot.

În urmă revizuirea convențiunii dela 1899 privitoare la arbitragiu și rezoluțiunea privitoare la tribunalul arbitrar obligator au fost adoptate în unanimitate. Statele Unite, Japonia și România s'au obținut dela vot la cea din urmă rezoluțiune.

În urmă baronul Marschall a făcut un elocvent elogiu al primului delegat al Franței dl Bourgeois relevând excelențele calității de inimă și de spirit, nobilul său zel pentru marea operă, înalta sa competență, perfecta sa imparțialitate și lealitate, exprimându-i simpatiile cele mai sincere și o profundă recunoștință (Puternice și prelungite aplauze). D-nii Martens, Barbosa, Fey și Nelidow s'au asociat la vorbele dlui Marschall, care îl emoționaseră profund pe dl Bourgeois.

În fine dl Régnauld a raportat în numele comisiunii respective de redacțiune că conferința a decis 14 convențiuni și o serie de rezoluțiuni și de dorințe. Accederea la aceste convențiuni, afară de cea a arbitragiului, va fi posibilă pentru toate statele și chiar celor nereprezentate în conferință.

Iscălirea actului final va avea loc Vineri sau Sâmbătă.

necesară introducerea unui »sistem unitar de cântare«, pentru a nu se altera pe viitor în chip volnic, ori și mai corect, inconștient, melodiile cântărilor noastre bisericești, fixate acum de dl T. Lugojan în note, după ce, cum zice dsa: »Am ascultat mai mulți cântăreți bisericești, culegând dela toți, ce am socotit de bun«.

»Cântări bisericești... se extinde pe 136 pag.***) cuprinzând, grupate, toate cântările, în ordine și după categoriile următoare:

Chemarea Duhului sfânt, sfințirea apei (mică și mare), Nunta, Maslul, Înmormântarea mirenilor, pruncilor, preoților, Parastusul, Adaus.

Ca execuție tehnică acest volum, tipărit în atelierul Tipografiei diecesane e o lucrare în excepționabil de frumoasă, mult superioară »Stranei« litografate.

Dorim ca această carte și peste tot direcția preconizată de dl Trifon Lugojan, prin publicațiunile sale de muzică bisericească, să-și aducă folosul urmărit și care se poate aștepta; iar pe autor am dorim să-l vedem în activitate și pe terenul coral și al muzicii naționale.

Sperăm că nu greșim când exprimăm aceste dorințe.

Psalt.

***) Prețul 8 cor.

Înainte de dejun, dacă beai un jumătate de poc al de apă amară o o o

Igmândi alui **Schmidthauer**, stomacul neregulat îl aduce în ordine în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra troanei, respirării grele, gălbănare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komarom. Se poate căpăta în fiecare farmacie mai

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se

Pentru biserică.

Apel! In ziua de 6/19 Ianuarie a. c. românii din Vârșeț s'au întrunit, pentru a se sfătui, cum ar putea ridica aici altar, la care să se închine Domnului.

Unanim am mărturisit marele adevăr, că din clipa, în care ne-am arătat între popoarele creștine, biserica a fost cetatea nebiruită a neamului nostru. Numai strănși în jurul ei am putut să rezistăm potopului de popoare cuceritoare, numai prin țaria credinței nemărginite, în veacuri de restriște ne-am oăstrat nădejdea în viitor și am reușit să străbatem valurile, să fim azi un popor bine încheșat, cu biserica sa națională strămoșească, conștie de marea sa menire.

Am constatat însă și tristul adevăr, că românii din Vârșeț, — fie din cauza vitregimei vremurilor, fie din lipsa stăruinței proprii, — dar nu s'au învrednicit până acum, să contribuie și ei, cu toată puterea, la îndeplinirea supremei datorințe către neam și legea strămoșească: n'avem încă biserică românească, ceea ce strădanie și-au dat să înțeleze și cele mai sărace sate.

Este de mare însemnătate ca în orașul nostru, cu provincie atât de bogată și de românească, să avem parohie perfect organizată și biserică potrivită împrejurărilor date. Nu e vorba adecă numai de Sion, în jurul căruia să ne strângem noi orășenii, ci de un far care să lumineze departe împrejur. Din lipsa unei organizări bisericesti și a locului de închinare românesc, multe suflete de români s'au pierdut pe aici și multe prilejuri bune s'au scăpat, într-o ne manifestă și noi alături de celelalte centre românești.

Hotărât am deci într'un gând și într'o însuflețire fără seamăn, că pentru a da dovadă, cât iubim biserica și cât suntem de pătrunși de înalta grijă, ce i purtăm, să organizăm aici parohie și biserică să zidim. Să tragem astfel zid de apărare împrejurul a tot ce este românesc, să înlăturăm scăderile din trecut și cât despre viitor, să-l îmbogățim și noi cu fapte bune, plăcute Domnului și înălțătoare pentru nimbul național.

Adevărat că suntem puțini români aici. Nu în mulțime numai stă însă puterea, ci în devotamentul, ce se desfășură pentru întruparea ideilor bune. Dovadă rezultatul îmbucurător, ce s'a ajuns cu întemeierea institutului economico financiar »Luceafărul«. Punem apoi nădejdea în spiritul de solidaritate, prin manifestarea căruia în trecut am ajuns, ca însași străinii să ne recunoască pornirea spre o existență națională mai accentuată și capacitate de a ne ști conduce așezămintele în chip onest și cuminte.

Chiar dacă n'am avea însă conștiință despre aceste calități superioare de rasă, și atunci trebuie să ne miște și la fapte să ne îndrepteze strigătele desnădăjduite ale inimelor române trezite la viață și chinuite de dorul înțării în marele curent național.

Luat-am deci, tocmai pentru aceasta, hotărâre, să apelăm la întreaga obște românească, la simțul de jertfă, fără de care nimic durabil și mareț nu se poate face. Cerem sprijinul tuturor cu atât mai stăruitor, cu cât nu e chestie locală numai la mijloc, ci vorba e să îndeplinim o înaltă datorie către marea arhierie Șaguna, care în tinerețe în acest oraș a aprins candela iubirei sale de neam, de aici a plecat să facă drumul cel greu și fenomenal al desrobirei bisericii de sub jugul străin. Ridicând aici biserică română nu numai creăm un centru de viață românească și de organizare a forțelor prețioase din împrejurime, ci mai presus de toate ridicăm cel mai demn monument, salvatorului bisericii noastre naționale.

Care român să nu înțeleagă oare importanța acestui fapt merit să ilustreze însași paginile istoriei noastre naționale? Care nu va grăbi oare cu obolul său, pentruca aici în cea mai de jos parte a Banatului să se înalțe cu o zi mai în grabă cetate nebiruită neamului, nouă, puși ca sentinela, mângâiere și tuturor cheazășie a unui viitor mai fericit.

Rugăm deci pe toți românii de bine să contribuie după putință și cum îi îndeamnă inima pentru realizarea gândurilor ce ne frământă. Odată ridicată biserica și organizată parohia, credincioșii români din Vârșeț iau angajament solemn a susține și întări acest așezământ, care va vesti în veac dragostea noastră de biserică și sfânta pietate, ce o avem pentru memoria arhierului providențial Andreiu.

Dumnezeu așa să ne ajute!

Vârșeț, din conferința românilor, ținută la 6/19 Ianuarie 1907.

Traian Oprea m. p., protopresbiter. Dr. Petru Zepeniag m. p., avocat. Dr. Nicolae Popoviciu m. p., avocat. Dr. Octavian Proșteau m. p., medic. George Nedelcu m. p., avocat. Ioan Pod m. p., căpitan c. r. în retragere. Pavel Corcea m. p., comerciant. Adam Barbu m. p., industriaș.

Din parte-ne îndemnăm cu toată căldura, pe toți bunii români și toate instituțiile românești, să dea fiecare cât poate, pentru ajutorarea nobilului scop urmărit de bravii fruntași români dela Vârșeț.

Colectarea e conceasă nu numai de autoritatea biserică, ci și de ministrul de interne prin ord. 110417—VI-a 1907. Rezultatul colectei este a se trimite dlui protopop Traian Oprea, de numele căruia se leagă această fericită inițiativă.

SOCIALE.

Să cucerim orașe!

Nu mai e nevoie să arat importanța orașelor în marea viață a popoarelor. În veacurile trecute câte un oraș, cum eră Venezia, Genova sau marile orașe hansiene din Germania, aveă înfruntare hotărâtoare în marea viață a popoarelor. Franța depânge și acum un oraș, de care e legată așa zicând întreaga istorie a Alsaciei: Strassbourgul. Italienii vor să ia din Austria întâi de toate un oraș: Triestul. — Cultura e cea mai puternică armă în mâna unui popor, iar focarele culturale sunt orașele. Poporul, care are mai multe orașe, e mai tare!

Noi, românii din statul ungar, avem o rană, care va rămâne deschisă poate pentru totdeauna, care ne va dura mult și ne poate aduce și la marginea abisului, dacă nu grijim s'o vindecăm: nu avem orașe! În lupta noastră ne-a paralizat mult și ne va stânge și de aici înainte mult faptul, că orașele, centre ale ținuturilor cele mai românești, cum e bună-oară Aradul, Sibiuul, Oradea-Mare, sunt pe mâna străinului. Ele stăpânesc provinciile întregi, sunt puncte strategice ale inamicului, cari revarsă asupra noastră necontenit un foc distrugător. Orașele acestea sunt cu atât mai periculoase, cu cât cele mai multe sunt unguerești sau sunt pe cale a se maghiariza: sunt deci puternice focare de maghiarizare. Și e foarte natural: orașele atrag populația rurală, căci aceasta din urmă găsește câștig la oraș; țărani cu stare mai bună își trimit copiii la oraș la școală; la oraș măestrul găsește mai mult teren, muncitorul mai mult lucru, țăranul o piață, care plătește mai bine. Populația românească mai aproape de orașul unguereșc știe unguerește și nu e nevoie ca satele românești să fie împresurate de sate unguerești, pentruca să se maghiarizeze. Apropierea unui oraș e cu mult mai primejdioasă; țăranul nostru venind la piață vrând-ne-vrând învață câte o vorbă două de-a străinului, și așa mai departe...

Cred că e de prisos a arăta cât de amenințator e pericolul acesta, poate cam desconsiderat. Doar e destul să spun că d. e. țăranul român din jurul Orăzii-mari la oraș pretutindeni, la piață, în prăvălii, îi vorbește unguerește. Cei mai departe de oraș nu știu sau nici nu vorbesc cu atâtă drag unguerește. Așa departe am ajuns într'un ținut atât de curat românesc! Și ce să mai spun de inteligența noastră, a cărei limbă, cugețare, fire devine în unele orașe tot mai străină de ceea ce poți numi românesc!

Am înaintea mea opul »Românii din statul ungar« de Russu Șirianu. Caut la rubrica: Românii la orașe. Și ce găseșc: din cele treizeci și-nouă de orașe situate pe pământ locuit de români, abea cinci sunt românești. Stăpânim cu numărul adecă în: Hațeg, Orăștie, Ocna-Sibiului, Șebeș și Caransebeș, în toate celelalte orașe din comitatele locuite de români: Aradul, Sibiuul, Oradea, Brașovul, Alba-Iulia, Bistrița, Lugojul, etc. suntem în minoritate.

Ca la multe altele, nici aici nu noi, ci soartea, soartea care ne-a făcut și ținut iobagi toată viața noastră de popor, poartă vina. Dar acum, când nu ne mai ține în fiarele iobăgiei nime, acum să ne

rezidim, ce ne-a surpat soartea. Ca să fim cu mult mai tari și să luăm dușmanilor noștri poate cea mai tăișe armă din mână: trebuie să cucerim orașele. Și cu ajutorul clasei de mijloc, care acum, slavă domnului, se naște și la noi, vom putea ajunge în câteva decenii, ca să cucerim orașele străine, înghimpate în corpul neamului nostru. Mai ales orașele situate chiar în mijlocul populației române, cum e spre pildă Sibiuul, nu ar fi tocmai atât de greu de cucerit.

Să pierim noi oare — cum zic unii — numai fiindcă nu avem clasă mijlocie? Să peară un popor de țărani, un popor sănătos puternic? — Ar fi prea trist! — Cât de tari am fi însă când am avea și noi orașe românești, mai multe și cu importanță cel puțin în viața — noastră, dacă nu și a statului!

M.

APEL.

În vederea alegerilor de membri la congregația comitatensă, cari se vor ține pe la începutul lui Noemvrie sau la finea lui Octomvrie c., subsemnații ne-am luat voie a convoca la o conferință pe fruntașii români din comitatul Torontal, spre a ne formula o conduită față de aceste alegeri, cari sunt incontestabil de mare importanță pentru interesele noastre de acasă: economice, culturale și naționale.

La conferința, ce s'a ținut în Becicherecul-mare la 14 Octomvrie c., au luat parte următorii d ni: dr. Nestor Opreanu, avocat în Sân-Miclăușul-mare, Terentie Opreanu, paroh în Cenadul-sârbesc, Vicențiu Petroviciu, paroh în Toracul-mic, George Lupșa, paroh în Toracul mic, Ioan Popescu, paroh în Toracul-mare, Liuba Nestoroviciu, paroh în Sărcia-română, Valeriu Magdu, paroh în Ecica-română, Iuliu Iorgoviciu, paroh în Marghita-mare, Iancu Milu, paroh în Uzdin, Valeriu Ghilăzanu, învățător în Ecica-română, dr. Dimitrie Chiroi, avocat în Becicherecul-mare și dr. Pavel Obadeanu, adv. în Becicherecul mare.

În conferința aceasta s'a luat unanim următoarea

Hotărâre:

Românii din Torontal trebuie să între în luptă. Suntem un element cumpănitor în comitat, în proporțiune egală cu celelalte naționalități, la număr aproape 100.000, (una sută mii), formând astfel a cincea parte din populațiunea comitatului — destul de număroși ca să impunem — și deci nu mai putem permite altora să tracteze cu noi ca cu o masă inertă, somnulentă, slăbănogă, care nu și cunoaște interesele sale de existență și nu se știe afirma, în raportul său numeric, cu demnitatea recerută unui popor cult, deștept, puternic, cu voință și minte proprie.

E timpul să năvălim de acum la comitat. Mai vârtos aici, acasă, să ne afirmăm neamul nostru, să ne validăm voința noastră, să ne reprezentăm interesele noastre!

În scopul acesta facem apel la toți românii din comitat să între în luptă și să-și pună candidatura cu program național la alegerile de membri în congregație, și anume:

1. În cercurile electorale curat românești ori în majoritate românești, să aleagă pe candidatul român al partidului nostru național.

2. În cercurile electorale, în cari românii sunt în minoritate să sprijinească candidatura națională a aliaților noștri compatrioți: sârbi, slovaci și germani, cu cari prealabil se vor înțelege.

De dragul disciplinei și al organizării noastre, în conferința amintită s'au designat bărbații noștri de încredere în toate cercurile electorale cari ne privesc, cum urmează:

1. Alibunar: dr. George Miclea avocat, Ioan Neagoe paroh.

2. Banlac: Dr. Liviu Ghilezan.

3. Béba: parohul Chișozan și învățătorul Blagoie.

4. Ciănadul-sârbesc: Terentiu Oprean paroh, Virgil Negru paroh (Egres).

5. Comloșul-mare: Pavel Miulescu protopop, Mihai Pacațian paroh, Andrei Balan econom și Iosif Pascu econom.

6. Doloavă: Marcu Boldovina.

7. Ecica-română: Valeriu Magdu paroh și Valeriu Ghilezan învățător.

8. Giulvăș: Dr. Liviu Ghilezan, (Módos) și Nicolae Popa.

9. Nereu (Nagyösz): Silviu Bichicean paroh, Pavel Fumor proprietar.

10. Ovcia (Báranyos): Damian Popescu.
 11. Pesac: Victor Fizeșian paroh.
 12. Sarafola (Sânmiclăușul nemțesc): Ion Stana paroh și dr. Nestor Oprea avocat.
 13. Satul-nou: Petru Stoica și Traian Marcu.
 14. Sânmiclăușul-mare: Ion Popoviciu paroh, dr. Nestor Oprea avocat.
 15. Sân-Mihai (Végszentmihály): Pompiliu Burz.
 16. Seleuș (Keviszöllőös): Stefan Popa.
 17. Toader: Filip Pop.
 18. Tolvadia: Ion Coșariu.
 19. Toracul-mare: Nitia Popescu paroh și Ionică Frisca econom.
 20. Toracul-mic: Vichentie Petroviciu paroh și George Lupșa.
 21. Uzdin: Onor Conapan, Ilie Spariosu.
 22. Vâlcani (Szaján): Mihai Zomborean paroh, Eremie Popoviciu învățător.
 23. Zichydorf: Iuliu Iorgovici paroh Margita-mare.
- Bărbații de încredere vor susține necontentit la suprafață candidatura partidului nostru național, vor organiza cercul și vor pune la cale toate mijloacele de izbândă.
- De acum, români, să dăm navală la comitat! Aici să ne validăm aspirațiile noastre economice, culturale și naționale.
- Vrearea noastră și durerea trebuie să fie ascultată la comitat, aici la noi acasă mai vârtos, unde se tractează de noi mai de aproape, unde ni-se croiește cămașa și cojocul.
- Sus inimile și plugul în brazdă!
- Din încredințarea conferinței:

Dr. Dimitrie Chiroi m. p.,
 Dr. Pavel Obadeanu m. p.,

NOUTĂȚI.

ARAD, 19 Octombrie. n. 1907.

— **Protopop harnic.** Protopopul Halmagiului dl *Cornel Lazar* a cutrierat în zilele din urmă mai multe comune din protopopiat, interesându-se de afacerile bisericesti și scontând cassele cultului și vizitând oficiile parohiale și școalele, unde îndemnă pe elevi, cu cuvinte dulci, la cercetarea școlii și a bisericii, și a stimei și iubirei față de învățătorul și părinții lor.

— **Darea de seamă,** pe care am publicat-o ieri despre *sfințirea bisericii din Pocioveliste*, este luată din »Biserica și Școala«.

— **„Viața Românească“**, esecelenta revistă ce apare în Iași sub direcțiunea dlor profesori universitari C. Stere și dr. I. Cantacuzino, pe luna Septembrie a apărut într'un număr festiv, așa zicând, și ca execuție și în ce privește cuprinsul său, bogat și instructiv. Este un număr de omagiu adus memoriei marelui pictor N. Grigorescu, dând poartretul (de el însuși) și alte 20 ilustrațiuni, copii de pe cele mai gingașe pânze ale marelui pictor, precum și duioase pagini despre viața și activitatea marelui maestru, de alt mare maestru (al condeiului), de Al. Vlahuță, amic intim al fostului pustnic dela Câmpina.

În alt număr vom da sumarul întreg.

— **Tenorul cavalier d'Albaredo** este obiectul de admirație în cercurile muzicale din Arad. A cântat adică Joi în »Trubadurul« cu așa vervă și artă, încât publicul l-a chemat de șase ori la rampă, făcându-i ovațiuni cum numai artiștilor consacrați de lumea întreagă mari, se face. Simpaticul tenor și merită aceasta, și ne mirăm cum s'a abătut p'aici și ce noroc a dat peste opera din Arad să poată avea în sânul său un artist atât de perfectisim. Vineri a cântat cu același succes în »Carmen«.

— **Un bun conducător.** Ni-se scrie: Un bun conducător ne-a trimis bunul Dumnezeu nouă credincioșilor din Gușterița, (lângă Sibiu) în persoana dlui preot al nostru Traian Petrișor.

Deși numai de un scurt timp e în mijlocul nostru a început multe lucruri frumoase în comuna noastră, încât nouă credincioșilor, Domniei Sale ne-a făcut numai bucurie, iar Domniei Sale și-a câștigat recunoștința noastră și a neamului. Așa spre pildă la începutul anului acestuia făcându-se alegerea de comitet la comună, preotul nostru n'a stat cu mâinile în sin, ci toată silința și-a dat să ne adune la un loc, căci prea eram risipiți, și să alegem dintre noi reprezentanți cari să ne spună apoi cum stau lucrurile la comună și să ne apere și interesele noastre, căci doar și noi suntem fiii comunei, cari purtăm greutatea. Semnul a fost dat și noi văzând vrednicia și dragostea cu care lucră preotul nostru ne-am adunat în jurul Domniei Sale și am reușit a alege 2 membri în comitet, unde de 12 ani n'a mai fost nici un român.

Tot în anul acesta văzând D-sa trebuința de a face o însoțire în comună, ne-a strâns la sfat și ne-a sfătuit să înființăm o însoțire sistem »Raisaisen«, cu care să ne ajutăm în vremuri de necaz și lipsă și foloasele să rămână între noi. În urma neobositei munci a dlui preot, și în urma bunului înțeles, ce este acum între frunțașii comunei noastre, iată-ne și cu o însoțire de credit, care în zilele din urmă și-a început lucrarea.

Aș face un păcat dacă în șirurile aceste n'aș face amintire și de dl Victor Tordășianu din Sibiu, care cu cunoscuta i bunăvoință ne-a dat mare ajutor la înființarea însoțirii noastre. Pe un astfel de om noi țărani îl știm cinsti, pentru că vedem că-l doare țăraniul român și din toate puterile își dă silința să-l ajute. Dumnezeu să-l trăiască, să-i dea putere, ca să mai poată face multe lucruri frumoase pentru înaintarea noastră a țărănilor.

Iar pe părintele nostru Dumnezeu să ni-l țină spre bucuria noastră, pentru că dânsul a aprins inimile noastre lumina doririlor noastre, și dânsul ne învață, că suntem din neam mare, și ca atari avem să înaintăm, să sporim, și întărim tot mai tare spre bucuria neamului nostru întreg. Înainte domnule părinte, și noi Te vom urma, pentru că bun părinte ne-am ales, și noi vrednic voim să ne facem de un așa părinte sufleteș și bun conducător. Dumnezeu cu noi. *Un Gușterițan.*

— **Cununie.** Dșoara Veturia O. Pop și dl Ioan Coste, teolog absolut își serbează actul cununiei lor, în biserica gr.-cat. din Someș Uleac la 24 Oct. st. n. a. c. la 4 ore p. m.

— **Principesa Monica.** Se vestește din Drezda, că regele Saxoniei, care a vizitat pe cumnatul lui, pe prințul Hohenlohe s'a exprimat că i ar plăcea s'o așeze în casa lui.

— **Socialiștii Orăștiei și dr. Vlad.** Socialiștii din Orăștie — mai toți români, zidari, lem-nari etc. — au ieșit și ei ca grup deosebit în calea deputatului dr. Vlad, și s'au așezat în spallir, 2 șire, pe podul de fer din partea stației și în lungul drumului, primind pe deputat cu urale »să trăiască« și cu: Sus votul universal! L-au petrecut apoi așa în șire duple pe lângă trăsura până în oraș. (*Libertatea*).

— **Serbarea Sf. Sofii.** Mâne Duminecă, va avea loc serbarea Sf. Sofii, patroana școalelor centrale române din Brașov. După oficierea serviciului divin în biserica Sf. Nicolae, la care vor participa în corpore profesorii și elevii școalelor se va face sfințirea apei în sala festivă a gimnaziului. După aceasta noul catehet al școalelor medii, dl Nicolae Stinghe, va rosti un discurs ocazional, iar corul elevilor va executa sub conducerea dlui prof. G. Dima mai multe coruri.

— **Impământinirea Ciangăilor din Hunedoara.** Zilele trecute s'au și sfârșit lucrările pregătitoare pentru treaba asta. Cumpărarea moșiilor, pe cari să fie aduși Ciangăii în com. Hunedoarei scrie »Libertatea«, e isprăvită și contractul însuși e scris de secretarul ministerial Emeric Tervey, în numele ministrului de agricultură.

Vor fi patru colonii nouă în comitat. La Deva, la Șoimoșul-murășan, la Peștișul de jos și la Folt. S'au cumpărat pentru acest scop 4460 jugăre catastrale cu 1 milion 738 mii coroane. Impărțit pe colonii, li-se vine din acest pământ: Coloniei din Șoimuș 1273, cei din Peștiș 1325, celei din Flot 1372 și celei din Deva 500 jugăre de pământ. Pe drumul între Deva și Hunedoara (lung de 18 kilometri) vor fi 3 colonii mai mari cu 9700 de coloniști. Fiecare familie colonizată va căpăta câte 10 și 20 jugăre de pământ. Ciangăii vor sosi

aici în primăvara viitoare, și peste două-trei alte primăveri, credem noi, vor piecă în America!

— **Moartea lui N. Vaschide.** Din Paris a sosit vestea că savantul român Vaschide a murit și că a și fost înmormântat la cimitirul Montparnase.

Un grup de amici și foști colegi au expediat o telegramă de condolențe îndureratei familii.

Iată câteva note biografice ale acestui tinăr savant, care făcea fala noastră în străinătate:

Născut în Buzeu la anul 1875 din părinți nu tocmai bogați, Vaschide își formase un loc de onoare printre savanții lumii, datorită numai propriilor sale mijloace materiale, pe cari i-le aducea o muncă încordată, după cum spun cunoscuții săi de cătră 16 și 18 ore de studiu zilnic.

Învățământul primar și parte din cel secundar l-a făcut în orașul său natal, unde dejă de pe atunci se remarcase în el o voință de a fi mereu primul printre colegii săi, mai apoi e bursier al liceului sf. Sava și la eșirea sa din învățământul secundar face literale la facultatea din București.

Pe acea vreme fiind ministru al instrucțiunii publice d. Tache Ionescu, adusesse pe celebrul psiholog experimental dl Ch. Binnet, spre a ține câteva conferințe la universitatea din București; acesta remarcă pe tinărul student N. Vaschide, căruia îi prezise un viitor strălucit și îi însuflă dorința arzătoare de ași desăvârși studiile în orașul luminei.

De aci încolo începe adevărata activitate științifică a lui Vaschide — este admis ca conferențiar la Sorbona și direcția asilului dela Villejuif îi pune la dispoziție laboratorii sale pentru diversele studii care priveau afecțiunile sistemului nervos; ajungând astfel să formuleze legi în domeniul psihologiei, bazate nu pe coniecturi sau pe cercetările predecesorilor săi, ci călăuzit numai de constatările sale personale făcute în mod experimental.

Scrierile lui Vaschide sunt numeroase. Vom cită numai câteva: *Psychologie des rives*, *Psychologie du delire dans les troubles psychomphathiques*, *La logique morbide*, *L'état mental d'un xiphopage*, *La vie biologique d'un anencephale*, etc., etc.

Apoi colaborator la revistele: *Revue générale des sciences*, *Revue scientifique*, *Archives de médecine expérimentale*, *Revi-ta idealistă*, etc.

Acum câțiva ani miliardarul american Carnegie, care după cum se știe a construit pe spesele sale universitatea din Chichago, îi propusese lui Vaschide ca în schimbul unei remunerații din cele mai de învidiat, să ia conducerea catedrei de psihologie experimentală la universitatea creată de celebrul bogătaș, dar Vaschide refuză preferind mai bine să mai aștepte, pentru ca mai pe urmă să-și ofere serviciile țării sale, căreia îi purtă și o datorie de recunoștință întrucât obținuse la Paris și o bursă de la guvernul român. Nenorocul lui a fost și e și nenorocul nostru, căci n'am avut fericirea să avem pe catedra noastră pe Vaschide, moartea tentându-i mai mult ca orice spre a-l atrage în ghiarele sale.

Pe urma lui Vaschide rămâne o mamă neconsolată, soția sa dna Victoria N. Vaschide, și dânsa o savantă și micul Dan N. Vaschide.

— **Credincioși marinimoși.** În 26 Septembrie n. a. c. un foc mare a nimicit toate grajdurile, șura și întreagă recolta de pe anul acesta (opt căi mari de fân, una de otavă și două de paie) a preotului *Nicolae Sirca* din Vidra (com. Arad). Întreagă paguba se evaluează la 3500 cor. Cum dl părinte a rămas fără adăpost și nutreț pentru vite credincioșii comunei s'au decis a-i ajuta, ca astfel dl Sirca să nu fie silit a-și vinde, în lipsa de nutreț, toate vitele. Câțiva locuitori, cu stare mai bună vor hrăni, în grajdurile lor, și din nutrețul lor, până în primăvara viitoare, unsprezece vite cornute mari și unsprezece oi ale preotului, iar pentru nutrețul alor 2 cai și o vacă, de cari dl părinte având lipsă, le va ține la sine, credincioșii comunei, de orice stare, au contribuit cu fân cu paie. Pentru adăpostirea acestor vite credincioșii i-au ajutat părintelui la edificarea unui grajd, pe locul pârilit de foc. E de însemnat, că chiar și cei mai săraci, cari au avut cătuși de puțin fân i-au ajutat preotului lor păgubit.

Tot ce a distrus focul nu a fost asigurat, de oarece tocmai în ziua fatală dl părinte isprăvise cu strângerea de pe țarină a recoltei, având de gând ca după aceea să asigure totul.

Bunăvoința credincioșilor se laudă de sine. E și aceasta o dovadă despre armonia și buna în-

telegere, în care trăiește dl preot Nicolau Sirca cu poporul său, precum și despre iubirea ce credincioșii o au față de vrednicul lor păstor, care numai cu sfaturi și învățături bune și folositoare le-a servit de când e în mijlocul lor.

Dorim ca în toate comunele de pe aici, precum și în alte părți, să avem tot astfel de păstori.

— **Explosie care a nimicit un oraș.** Referitor la catastrofa din America despre care am dat alaltăieri știri, sosesc următoarele telegrame din Londra:

Ziarelor de aici li-se anunță din New-York următoarele detalii despre catastrofa fabricii de praf de pușcă: Explosia făcu una cu pământul orașul Fontanet, care e situat la trei kilometri departe de fabrica de praf de pușcă. Până acuma s'au desgropat 160 de cadavre de sub ruinele fabricii. Numărul victimelor e cu mult mai mare.

În școală, care eră construită mai mult din lemn, erau tocmai prelegeri; ca prin minune n'a murit nici un copil, dar au fost răniți cam 60 de inși. La douăzeci de kilometri distanță de fabrică s'a surpat o mină de cărbuni și a îngropat lucrătorii.

După telegrama lui «Daily Mail», din New-York, sunt îngropați în mină nouăzeci de mineri și deși s'au început lucrările de salvare, abea vor scăpa cu viață muncitorii îngropați de vii.

Din New York se vestește că explozia a fost atât de puternică încât și la distanță de o sută de mile s'a simțit cutremurul. La o distanță mai mare ca douăzeci de kilometri s'au spart toate geamurile, s'au crepat zidurile caselor și multe s'au dărâmat pe jumătate. Nu mai puțin ca 40 de mii de saci de praf de pușcă a explodat. Orașul Fontanet s'a nimicit. Abea a rămas vr'o casă întreagă, două mii de oameni sunt fără adăpost. Din Berlin se vestește:

Berlin, 17 Oct. Se telegrafiază din New-York ziarului «Lokalanzeiger»: Pe un teritor de 1/2 milă toate casele s'au dărâmat. Din cauza căldurii s'au aprins și cei zece mii de saci, cari erau îngrămădiți la oare care distanță și au sburat în aer.

În apropierea exploziei au putut fi 25-40 de lucrători, cari au murit imediat, numărul răniților e cam la șase sute de oameni.

O mie două sute de lucrători au rămas fără lucru și adăpost. Edificiul de școală, care se află la 1/4 oră de fabrică de praf de pușcă și în care erau 250 de copii, s'a surpat, o altă școală care se află la o distanță de două mile asemenea s'a dărâmat și a îngropat în ruine pe un învățator și nouăzeci de copii. S'au dărâmat și zidurile gării din Fontanet, s'au spart giaturile unui tren care trecea pe acolo și s'au rănit mulți călători. Lumea din oraș s'a refugiat sub cerul liber.

— **Furtună și rupere de nori în Europa mijlocie.** Din toată Europa mijlocie sosesc știri despre furtuni mari și rupturi de nori. În Silezia, Boemia, Tirol, Italia, au fost plozi grozave, cari au produs mari pagube economice și unele orașe sunt amenințate de inundări. În Italia de sus și în Tirolul de sud elementele naturii au produs adevărate catastrofe, care după seceta mare pustiește cu puteri îndoite. Și scăderea treptată a barometrului cu toate semnele lui ne face să deducem că depresiunea se întinde tot mai mult și toamna secetoasă va fi și la noi conturbată pe neașteptate de viore și plozi.

Despre viore sosesc telegramele următoare:

Reichenberg (Boemia) Trenul de marfă care transportă cărbuni și plecase din stațiunea Raspenau, pe linia deschisă a fost surprins de un orcan atât de puternic, încât cinci vagoane au fost resturnate. Trenurile personale dela orele 11 înainte de prânz au putut circula numai cu întreruperi. Viforul a descoperit case și a scos arbori din rădăcină.

Fürstberg, (Silesia-Prusiană). În munții oriași în nopțile trecute și azi un viscol mare a făcut mari pagube. A rupt multe acoperișe de case și a stricat linia telegrafică. Mai ales în păduri a produs pagube enorme.

Triest. Ieri seară pe la orele opt a fost mare vifor și ruptură de nori. Toate pietele și străzile situate mai la vale au fost inundate de apă, care a pătruns și în prăvălii și magazii, circulația trenului a fost asemenea întreruptă.

Milano. Nivelul Lacului Maggiore s'a urcat eri cu trei metri. Din cauza multelor plozi satele situate mai la vale pe țarm stau sub apă. În Intra apa a pătruns până la mijlocul orașului și a produs pagube enorme. Circulația se poate face numai

cu ajutorul luntrelor. Lucarno e inundat cu desăvârșire, și apa pe străzi e de un metru.

Turin. Pe linia Borgomeno-Santhia-Dozna, apa într'atât a spălat terasamentul încât trenurile numai cu greu pot circula. În apropiere de Curreggio în urma surpării pământului mașina și două vagoane dela trenul personal au deraiat, conductorul și fochistul au fost grav răniți.

— **Pădure în flacări.** Se vestește din Piski: lângă Nagyág s'a prins pădurea erarială și'n urma uscăciunii și a vântului focul s'a întins pe un teritor de o mie de holde. Din cauza focului mare sunt în primejdie și minele de aur și pentru apărarea acestora s'a trimis o companie de honvezi. Pentru localizarea focului își dau silința toți pompierii din împrejur și poporul dar până acum n'am avut nici un succes.

— **O biserică furată.** În zilele trecute a sosit la poliția din Chicago o arătare nu de toate zilele. Autoritățile comunale din Rivegrove din statul Illinois s'au plâns că într'o bună dimineață s'au pierdut cu totul urmele bisericii comunale. Autoritățile comunale — cum predau lucrul destul de conștientos — au căutat în tot orașul și în toată provincia dar nu i-a dat de urmă. Comuna stă din două părți: în mijloc sta biserica făloasă, care în dreapta și în stânga era marginită de case. Hoților le-a reușit cu toate acestea, să ridice mica biserică cu tot decorul și mobilierul lui. Probabil că hoții isteți au ridicat biserica pe o plută și-au dus-o în jos pe riul apropiat.

— **Milioane dispărute.** Se vestește din Petersburg că din cassa de pensii a statului lipsesc 2 și 1/2 milioane ruble. Nu se știe de unde provine această diferență, dar se presupune. S'a pornit o cercelare severă.

— **O comună arsă.** Se telegrafiază din Deva: În comuna Arany din comitatul Hunedoara s'a iscat un foc mare. Din cauza vântului mare focul s'a lăsat repede și-au fost înzadar încordărilor tuturor pompierilor din împrejurime, comuna a ars de tot. O sută două case și productul anului acesta precum și multe vire au căzut jertfă elementului pustiitor. Paguba trece peste patru sute de mii de coroane.

— **Societatea de lectură »Petru Maior«.** În ședința din 13 Octombrie st. n. societatea »Petru Maior« s'a constituit în modul următor: Președinte Petru Suci, teolog abs., stud. în fil. Vice-președinte Nicolae F. Negruțiu, stud. în filozofie. Secretar Sabin C. Evuțianu, stud. în fil. Cassar Ioan Jiann, stud. în drept. Bibliotecar Simion Câmpean, stud. în drept. Vice-bibliotecar Sabin Oprean, stud. la tehnică. Controlor Avram Sedianu, stud. în filozofie. Notari Ioan Pop, stud. în drept. Ioan Teicu, stud. în medicină. Econom Adam Iancu, stud. în medicină.

Comisia literară: Petru Bucșan, student în medicină. Ioan Duma, teolog absolut, stud. în filozofie. Ștefan Hărăguș, teolog absolut, stud. în drept. Sabin Lupan, student în medicină. Constantin Roșcău, stud. la tehnică. Eugen Todoran, teolog absolut, student în filozofie. Ioan Teicu, stud. în medicină.

Comisia supraveghetoare: Iuliu Dan, student în drept. Romul Maxim, stud. în drept. Cornel Micleși, stud. la tehnică.

— **Cholera în Petersburg.** Se telegrafează din Petersburg: Aici s'a ivit cholera în măsură mare. Toate baratele de bolnavi sunt ocupate. Pe zi se întâmplă câte 80 de îmbolnăviri. E mare lipsă de trăsuri pentru transportarea bolnavilor. De ieri s'au ivit douăzeci de cazuri.

— **Santos-Dumont a luat o bae rece fără voe.** Se vestește din Paris că Santos-Dumont alaltăieri a fost expus la o primejdie. A pățit ca înainte de asta cu câțiva ani la Montecarlo, a căzut dar afară de baia rece nu i-s'a întâmplat nimic. Curajosul aeronat s'a urcat cu tetraedevace-ropterul său de pe Sena, dar abia s'a ridicat mașinaria, motorul n'a mai funcționat și a căzut în apă dela o înălțime mică. Personalul fntrei cu motor care l urmărea a alergat acolo și l-a scos pe Santos-Dumont din apă.

— **Kerpel Izsó din Arad librar cu bun renume,** recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor nostri ospătaria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul pân'acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— Aduc la cunoștință, mult on. public, că am deschis birtul „888”. Bucătărie foarte gustoasă, burgheză maghiară. *Vinuri curate proprii. Bere de curte dela prima societate maghiară pe acții, pentru bere. Un pahar 16 fileri, pahar mare 24 fileri.* Rugând părtinirea mult on. public, rămână cu stimă Répassy Pál.

Economie.

Bursa de mărfuri și cfecte din Budapesta.

Budapesta, 19 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. (100 kg.)	23 60—23 62
Secară pe Apr. 1908	22 76—22 78
Ovăs pe Oct.	15 58—15 60
Cucuruz pe Mai 1908	14 14—14 16

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	23 62—23 66
Secară pe Apr. 1908	22 78—22 80
Ovăs pe Oct.	15 8—15 64
Cucuruz pe Maiu 1908	14 06—14 08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu

De Tisa — — — —	23 K. 55—23 K. 95 fil.
Din comitatul Albei — —	23 > 65—24 > 05 >
De Pesta — — — —	23 > 65—24 > 05 >
Bănățenesc — — — —	23 > 45—23 > 85 >
De Bacica — — — —	23 > 55—23 > 95 >
Săcară — — — —	21 > —21 > 35 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 70—15 > 90 >
> de cvalitatea II — —	15 > 50—15 > 70 >
Ovăs > > I — — — —	— > — > — >
> > > II — — — —	— > — > — >
Cucuruz vechiu — — — —	— > — > — >
> nou	14 > 10—14 > 25 >

ANEMIA

o vindecă foarte repede Emulsiunea SCOTT și îndepărtează și slăbiciunea, indispoziția și depri-marea provenite din această boală. Buna reputație ce și-a câștigat-o Emulsiunea SCOTT mai ales în cazuri de

ANEMIE

se bazează pe aceea, că la prepararea acestui medicament se folosesc cele mai fine materii ce se pot procura cu bani, și cari s'au putut descoperi după experiențe de ani îndelungați și mai ales că prin prepararea lui SCOTT aceste materii sunt gustoase și ușor de digerat. Rezultatul acestora e acest preparat a cărui putere nutritivă e ne-întrecută.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se capătă în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

V. B. în Oradea. Cu plăcere, în nrul viitor popular.

Oct. Cor. în Dijon, Franța. Primim cu plăcere. Incepe chiar îndată colaborarea și după o lună ne vom înțelege și asupra condițiunilor. Multe salutări.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichiu.

Anunț.

Posturi de practicant sunt de ocupate la institutul »Valutabank« societate pe acții. Recurenții români să trimită ofertele la »Valutabank« Budapest, Váci-körút 48.

ANUNȚ.

Recomand varză circa 10.000 bucăți. 100 mărime mijlocie în loco 20 coroane, prima 30 coroane. Adresa la administrație. — În- treprinzătorilor 3% rabat bani gata.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200,000 bucăți trandafiri nobili, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco — firma **Váravelencei műkertészeti és rózsatelep** Nagyváradon.

Import de cea mai fină cafea.

Căfele prăjite

prăjite zilnic și proaspăt în prăjitorul meu propriu cu vapor, din soiurile cele mai alese:
Cafea Cuba mărgea, ce mai fină, 1/2 Kgr. fl. 1.20
Amestec de Granada Nouă, 1/2 Kgr. " 1.—
" regal (Király Keверék) 1/2 Kgr. " —.80
" Domingo 1/2 Kgr. " —.70

Căfele brute.

Cafea Mărgea și Cuba, foarte fină, 1/2 Kgr. fl. 1.—
" Java de aur 1/2 Kgr. " —.90
" Mocca, 1/2 Kgr. " —.90
" Liberia, 1/2 Kgr. " —.80
" Mărgea și Cuba, 1/2 Kgr. " —.80
" Quatemala, 1/2 Kgr. " —.90
" Santos, Mărgea și Cuba 1/2 Kgr. " —.60

T e a.

Fărmituri, 1/2 Kgr. " 1.50
Kongo, 1/2 Kgr. " 1.50
Amest. reg. (Király kev.), 1/2 Kgr. " 3.—
Mandarin (veritabilă), 1/2 Kgr. " 4.—

Vânzare în mare și mic.

— In provincia franco. —
Cu deosebită stimă:

Wizner Benő,

negustorie de import de cafea și alte din Fiume

Szeged, Kárász-utca 16.

— Zilnic cafea proaspătă prăjită. —

IOAN MARTIN

◆ croitor bărbătesc ◆
ARAD, STRADA HUNYADI

Cu sosirea sezonului de toamnă recomand magazinul meu bine asortat cu

stofe de lână

din țară și strănătate, din cari confecționez hainele cele mai moderne și cu preț redus. O comandă de probă poate convinge pe ori și cine despre aceasta. Principiul meu este lucru frumos, modern și profit puțin. Solicit părtinirea binevoitoare.

IOAN MARTIN.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

1906.		ACTIV		1907.		
30 Sept.				22 Sept.	29 Sept.	
116868574	{	83273574	Reserva metalică Aur	98301169	134808327	138071169
697537	{	33595000	" Trate Aur	39770000	395916	387217
88315456	{		Argint și diverse monete		92033188	87691927
30562484	{		Portofoliu Român și Străin		37481414	37880648
11999924	{		*) Impr. contra ef. publice	16269650	11999924	11999924
14796390	{		" " " " în cont curent 21610998		15806084	15806084
2903324	{		Fonduri publice		3253121	3253121
5770775	{		Efectele fondului de rezervă		5909800	5916222
604705	{		" " " " amortisarea imob. și material		639116	639173
484643	{		Imobili		449992	460770
116865300	{		Mobilier și Mașini de Imprimerie		107084549	106228549
—	{		Cheltueli de Administrațiune		—	—
11642993	{		Depozite libere		23040324	26173867
23210123	{		" " & provizoriu		29330674	30773116
424722228	{		Compturi curinți		462232429	465281787
12000000	{		Copmturi de valori		—	—
21402642	{		Capital		12000000	12000000
3253368	{		Fond de rezervă		23051453	23051453
268605740	{		Fondul amortisării imobilelor și material		3473646	3473646
1646498	{		Bilete de Bancă în circulațiune		313546010	317345970
948680	{		Profituri și pierderi		2077070	2077070
116865300	{		Dobânzi și beneficii diverse		999701	1105099
—	{		Depozite de retras		107084549	106228549
—	{		" " " " & provizoriu		—	—
424722228	{		Compturi curinți		—	—
			Scomptul 7%, *) Dobânda 7%		462232429	465281787

VIND

Oltoieri verzi de viță cu rădăcină

losă portalis, Chaszla alb și roșu, Oporto, Rizling, Szlan-kamenka, miia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia-

portalis, miia cu 9 cor.

Tei înalți de 3—4 metri
100 bucăți cu 60 cor.

Resch Mihály, Ujvidék.

Vânzare de trăsuri

Se află de vânzare

● trăsuri cu coperiș folosite ●

și alto
●● trăsuri noi de tot soiul ●●
cu prețuri ieftine.

Se primesc spre reparare — în timp scurt și preți moderat — trăsuri folosite, sau se schimbă.

Olasz Lajos, Arad

fabricant de trăsuri

Erzsébet királyné-körút, vis-à-vis de Ipartes-ület.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din isvorul de acid-carbonic din băile Buziaș, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buziaș

in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavmúvok és ásványvizok szétküldési telepe Buziásfürdőn”.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef.-interurb. 18.

Dela mine **se pot procura**
mașini de cusut, economice și biciclete
cu prețurile cele mai reduse și
pe lângă solvire în rate.

Atelier reparator mechanic. Reparări se efectuează grabnic și punctual și în provincie.

Falk Imre,
Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 30.
Széchenyi-tér 39.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (coit).

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru“.

Recomandă

băcănă sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprrijiniți pe comerciantul român!

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Este trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui a oamenilor să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, el trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

De o căutare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, eh nurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, rarele siflice boale de țevă, bășică, nervi și sira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările naiei și ale sifilisului, erecțiunile de spalmă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, departearea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălțura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-căruta. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII, Rákóczi-ut 10.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără
pentru prețul cel mai mare
de zi, ori schimbă pentru alte
obiecte de aur și argint.

Fondat la anul 1892.

KAULICH ETEL

BUDAPEST
numai IV.,
Szervita-tér
5, félem.

demultiori decorat,
cel mai vechi și mai plăcut

atelier
de
corsete

în care se confecționează corsete reform nevătmător sănătății, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susținătoare de piept, strângătoare de foale și de șolduri, susținătoare de spate, precum și corsete ortopedice după moda irecentă și solide pe lângă prețuri

moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru lăura măsurii așa în loc ca și în provincie se trimite gratuit cu porto franco.

MOLDOVÁN M., croitor de bărbați și-a mutat prăvălia dela 1 Septembrie

pe Mátyás király-tér nr. 24.

Instiintare! Am onoare a aduce la cunoștința clienților mei din loc și provincie că mi-au sosit noutățile de toamnă și de iarnă și stau la dispoziția on. cumpărători, eroi admirabil, prețuri ieftine, serviciu prompt.

Cu deosebită stimă:

Moldován M., croitor de domni.
KOLOZSVÁR, Mátyás kir.-tér 24.

4-5000 bucăți

de riparia portalis altuite
— în butuci —

struguri de dessert

:: :: de prima calitate :: ::
se poate căpăta la

Dr. Schmidt János

Arad, strada Bathányi 28. (etag II.)

Oltiourile se pot vedea pe buturci în vie lângă stația — A. Cs. E. V. Szt-Tamás. —

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate

Mașini și bicicle pe rate mici lunare.

Deposit de mașini de cusut de fabrică în Timișoara.

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

Belváros, Zápolya-u. edificiul seminarului rom. catolic.

Cont de cassă de păstrare la posta reg. ung. și curs Clearing nr. 10.895.

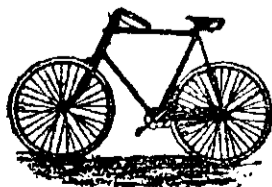
Telefon 577. Adresa de telegramă: Ladányi Izsó

Deposit de mașini de cusut, de brodat, de bicicle, de bicicle cu motor și de părțile lor ticonstutive.

Mașini de cusut Singer, cu moșci rotunde, Central Borbiv (Zentral Bobin) Wheeler-Wilson cu sulturi elastice, de familie și pentru măestri,

Asortiment mare de mătasă de brodat cu mașina.

Deposit din fabricatele fabricilor Rast și Gasser de mașini de cusut, și ale lui Sander și Graff de mașini de brodat. Stabiliment propriu de reparaturi pentru bicicle.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ K A S S A . ◆◆◆

Se curăță sau se văpșește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpșesc într-o culoare închisă trairică.

Gulerile și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de dofiu, se văpșesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, brodarile se curăță frumos și multă îngrijire.

MOȘTENITORII LUI
TAGÁNYI ISTVÁN
ȘI **KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN**

proprietarii de vii de deal

și vind

== **VINURILE** ==

din regia proprie exclusiv de
Mădierat, Miniș și Barațca,
vinuri albe și roșie de masă,
de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pen-
tru acest scop și le espediază
în butoie sau buteli în loc sau
în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la
dorință imediat.

O

Fondat în 1868.

O

TEUTSCH GYULA

Prima fabrica din Brașov

de mașini, pompe de stins focul
și tot felul de articole de alamă,
institut pentru nichelare, magazin
de biciclete, mașini de cusut și
mașini agricole

Brașov, str. Bolonya-vasut Nr. 9.

.. PROSPECTE ..

despre pompe de apă trimite gratis
și franco.

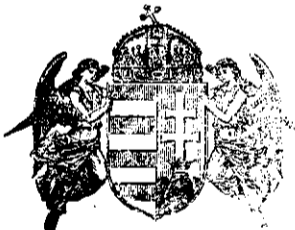
O

Telefon-Nr. 122.

O

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA
DE CLOPOTE

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

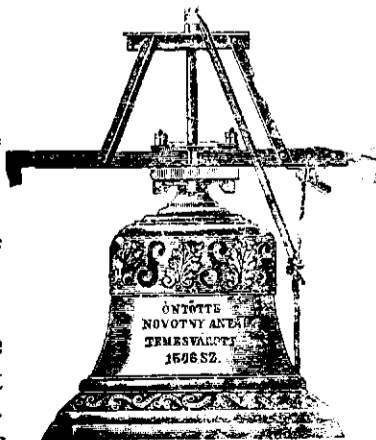
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la
turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clo-
pote întregi, armonioase, pe ga-
ranție de mai mulți ani provă-
zute cu ajustări de fer bătut,
construite spre a le întoarce cu
ușurință în orice parte îndată ce
clopoțele sunt bătute de o latură
fiind astfel mântuite de crepare.
Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate
în mai multe rinduri, cari sunt
provăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri ca figura S
și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu,
astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton
cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
ca și spre turnarea de teace de metal. — Preț-couranturi ilustrate gratis.

HAINE pentru copii
Albituri pentru dame!
ȘORTURI!
Blouse
en gros — Export — en detail.

FRANK & BERG, Versecz.

„La Fortuna“. Andrassy-ut (Casa proprie). „La Fortuna“.

Cea mai mare casă
de comerț de
șorturi în Ungaria
de sud!

Cea mai ieftină ca-
să de comerț!

Oferă pe lângă maga-
ziile colosale un mare a-
sortiment pentru ales de
articole solide și bine lu-
crate ca :

Șorturi, Albitur de
Dame, Jupon de
Cloth, Lüster și
Flanel.

Pe lângă pre-
țurile de fabri-
că ulmitor și recu-
noscut de mode-
rate.

Șorturi de
băieți din pânză și
Cöper.

Șorturi de Batist } albe, foarte draguțe cu broderii, colțuri și cro-
Șorturi de Thee } șetării, à 50 bani până la 1.20 cor.

Șorturi de Helveția de Batist, albe, toate pline de croșetării, o
prelucrare admirabilă, foarte du-
rabile, à 1.20—2.80.

Șorturi de dame »Reform« ! în prelucrare elegantă, foarte bună din
Cöper foarte bun și cu culoare veri-
tabilă. 1.80—2.80 cor

Jupon de Cloth în asortiment mare și mereu va-
riat cu ajour și volante croșetate
dela 2.80 cor. în sus.

Jachetele noastre de desupt Chloth și Șortele se bucură de o mare, durabilă
popularitate în public din care cauză am fost nevoiți a mări încă odată
aceasta divizie de mărfuri.

◆◆◆◆ Revanzătorii primesc la dorință mostre. ◆◆◆◆

◆◆◆◆ Dacă nu se potrivește ceva, se poate trimite înapoi. ◆◆◆◆

◆◆◆◆ Primum zilnic multe comenzi ulterioare și scrisori de recunoștință ◆◆◆◆

◆◆◆◆ Principiul nostru este: { Numai marfă nouă, solidă, facon emi-
nent, material bun preț fix cu »Fortuna«. ◆◆◆◆

Șorturi de
copii mai mici cum:
Cöper, Creton, Cloth,
Lüster, Batist și Zephir.
Șorturi de
fetițe, Facon, »Re-
form Fortuna«, For-
ma apărută cu marcă.
In prelucrare elegantă și
eminent cusute.

Șorturi de
dame în 130 de Fa-
con-e dela 44 bani până
la 1.30 Cor.

Șorturi de
casă în două părți
late și frumoașă cusute
cu fir à 68—80 bani.

Șorturi
Cloth cu Volant
și fir à 60 bani.

Șorturi de
damă »Cloth«
în prelucrare cea mai
elegantă cu peste 100 de
Facone cu asortiment
foarte mare și mereu va-
riat à 60 bani până în
2.80 cor.

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de, perii, articole de lux, parfumerii, utensilii de bărbierit și întreprindere de împrumutat pompe de praf.

ARAD, Andrassy-tér N-rul 15. TELEFON No. 506. TELEFON No. 506.

Am onoare a aduce la cunoștința st. public, că după modelul din capitală am înființat

o întreprindere de împrumutat pompe de praf.

Întrebuințarea acestei pompe e foarte importantă din punct de vedere sanitar.

Periarea, baterea obiectelor de praf, roscolirea prafului incetează prin folosirea acestei pompe de praf, cu ajutorul presiunii aerului trage praful din covoare, pnolila tapetată, draperii, saltele, tapete din liliard ș. a. cu acest sistem obiectele se cruță și nici nu trebuiesc mișcate dela loc.

Curățenia e perfectă, molile și ouăle de molii se pustiesc.

Taxa de folosire cu un om pe o oră 2 cor. pe o jumătate de zi sau 5 ore 8 coroane.

IULIU ERŐS

SIBIU (NAGYSZEBEN).

Noutăți în toate soiurile de oroloage, juvaere, articoli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă.

Prețurante ilustrate la cerere gratis și franco.

Muzica de casă a viitorului e

HARMONIUM

care și până aci a cucerit saloanele celor mai distinse cercuri sociale. Unde este pian la casă, acolo numai atunci va fi completa harmia, dacă în fața lui va fi și un **harmonium**. Intre **harmonii** cel mai escelent e

Harmonium Aeol,

pe care îl reprezintă singura și cea mai veritabilă, solidă și avantajoasă firmă a lui

Reményi Mihály

fabricantul muzicalielor pentru Academia reg. ung. de muzică.

Nu cumpărați deci harmonii

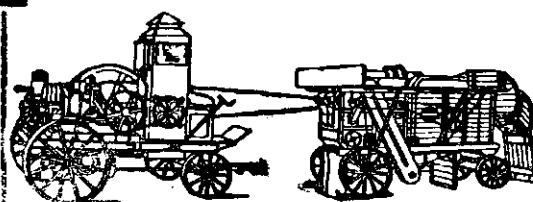
până n'ați văzut catalogul nou ilustrat a firmei **REMÉNYI**, care se trimite gratis și franco din **BUDAPESTA, VI., str. Király nr. 58 Tr.**

Harmonium Aeol e cel mai acomodat pentru școale, coruri, capele, biserici, fiind că tonul e asemenea întru toate tonului Organelor și le poate perfect suplina. **Piane și pianine** noi și folosite se capătă dela 180 florini în tot felul de preț.

Renovări prin meșteri specialiști cu prețuri moderate.

Epistoalele de recunoștință se pot vedea.

Telefon 87—84.

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinelor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică.

Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de bransa noastră; astfel de exemplu: **Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod.** Prețim apoi și reparăm și provedim din nou: **tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmisiiuni, mașini de vapor, etc.** Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mal ales punem mare pond pe îmbunătățirea mașinelor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă **SCHMIDT FRIGYES**, membrul firmei, a servit 14 ani deardând în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpsta.

ȘCOALA DE POMI ȘI TRANDAFIRI a lui

Szabó István

UJ-SZEGED, Főfasor nr. 35.

Recomandă cam 140,000 bucăți de 1, 2, 3 și 4 ani, altoi inabilitați de meri, peri, gutui, naspolya, cireși, vișini, cași și perseci, așa mai departe pruni și ringloși, în ecsemplare frumoasă și drepte, cu rădăcină sănătoasă.

— Pomii se pot comanda în tulpini mici, semi-mici și înalți. —

Prețul: 100 bucăți 40—60 cor. ecsemplare înalte pentru alu 100 bucăți 70—80 cor.

Trandafiri înalți, din pământ liber, diferite soiuri, 80—200 fil. Tufe de trandafiri nobilitați din rădăcină, din pământ liber ecsemplare frumoase, tari de soiurile cele mai bune bucata: 40—50 fil. — **Trandafiri** cari se urcă „Crimson Rambler“, în lungime 1—2 metri prețul unui ecsemplar 40—60 fil. — **Teiu** cu frunze mari, ecsemplare tari bucata 2 cor. — **Pomișori selbatici** 500,000 bucăți, cei mai mulți transplantați. Se pot comanda meri, peri, Pronus Mirabolan, Pronus Mahalék, perseci de toamnă și galbeni, 1000 de bucăți 10—30 cor.

Mare asortiment de salerămi rotunzi și piramidați. Thuja Compacta și Piramidalis depozit mare în preț ieftin.

Vă rugăm să cereți i catalog de nume și prețuri îl trimite gratuit.

Fempel E. Pancsova.

Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e.: garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tulei, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

În atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

Distins cu medalia de aur la expoziția universală din Timișoara în anul 1907.

Cel mai mare atelier de corsete al industriei casnice din Ungaria de sud.

LAMPÉL REGIN

Temesvár-belváros Zápolya-utca 1.

Filiala: Szatmár-németi.

Depozite de modele pentru comandă: Nagy-Becskerek, Zilah, Gyulafehérvár, Lugos, Nagybánya, — — Petrozsony. — —

Recomand corsetele mele după măsură, lucrate după industria de casă în atelierul meu fason și executarea cea mai modernă, precum și dreptțitoare corsete și bandage de pânțec tot așa și corsete pentru fâlii neproporționate lucrate, după precierile igienice. Se efectuează preparaturi, — — curățituri și transformări. — —

FONDAT ÎN 1860.

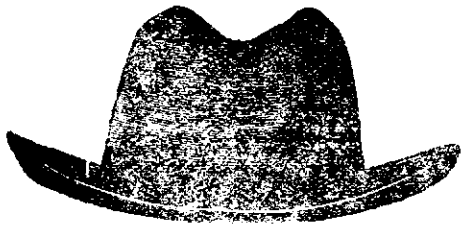
MÜNZI ARAD

Nrul telef. de stat 213.

Prăvălie de pălării de prima calitate, albituri și lucruri de modă pentru domni.

PĂLĂRII DE TOAMNĂ RECOMANDABILE:

Pălării de catifea (velour) fasonul cel mai frumos și colori frumoase.
Pălării de loden (resistente furtunei) exclusiv fabricate de prima calitate, în colorile mai frumoase.

Pălării tari englezești

calitatea cea mai bună!

Pălării italiene (Borsalino)

noi, fabricație celebră!

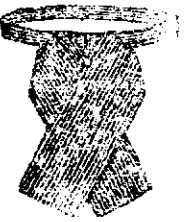
Privind vitrinele mele se poate convinge ori cine despre noutățile mele și prețurile ieftine.

Se pot procura la mine în prețuri de concurență:

Albituri *** Ciorapi *** Batiste.

Cravatele cele mai cu gust și mai alese noutate.

Mărfuri recunoscute de cea mai bună calitate.

„HOTEL SCHMIDT“

SIBIU, N.-SZE BEN.

Am onoarea de a aduce la cunoștința on. public că am închiriat „HOTELUL SCHMIDT“. Hotelul iese luminat cu electricitate. Toate camerele dau către strada prezentând oaspeților o vedere frumoasă și fiind aranjate elegant și curate.

În berărie să desface cea mai bună bere de Steinbruch (Köbánya) și vinurile cele mai curate și naturale. Mâncările gustoase și serviciu solid și prompt.

Apelez deci la binevoitorul sprijin al on. public

cu toată stima: **MICHAEL GÜNDISCH,**
hotelier.

STIMATE DOAMNE!

Comandați numai odată de probă cosmeticul de înfrumșetare **Crema Havasi-Gyopár** de dr. Biró și vă veți convinge că acest cosmetic minunat îndepărtează imediat **piștii, petele de ficat** și tot felul de erupțiuni de pe fața feței, și îi dă o frăgezime tinerească. Un borcan mare 1 cor. Săpunul 70 fil.

Cel mai eficace preparat contra anemiei, lipsa de **Tokaji China-Vasbor** și nenositate este preparatul alui **Dr. BIRÓ Tokaji China-Vasbor**. Are un gust plăcut, întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil.

„ARANYHARMAT“.

Prin întrebuintarea căruia se poate colora părul în blond-auriu. Acest mijloc e nestrăcutos atât pentru păr cât și în general pentru sănătate. Nu vopsește! Nu murdărește! Prețul unei sticle cu îndrumare 3 coroane.

Toate aceste se află în deposit principal la:

Farmacia W O L F F, Kolozsvár.

Correspondență particulară în limba română!

Gumpărături de ocazie!

Aduc la cunoștința on. public, că am cumpărat prăvălia de porcelanuri și sticlărie a **Fraților Gebhart** și din cauza greutăților mutatului, toate articolele ce se află în magazin, precum sticlării, porcelanuri, lămpi, lustre de gaz și electrice, tot felul de articole de podoabă, tăcămuri de masă de alpaun și alpaca de argint, vase de fert din nickel ș. a.

le vând cu preț redus

despre ce rog pe on. public să se convingă.

Cu deosebită stimă:

Următorul Fraților Gebhart

RAUCH RAIMUND.

Prețuri ieftine!

Mobilierul prăvăliei e de vândut.